

En, heb je ook een vraag?

*Ontwikkeling marktplaats voor burenhulp
TijdVoorElkaar in Utrecht Zuid*

Astrid Huygen
Freek de Meere

September 2007

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	9
1.1 Inleiding	9
1.2 Projectbeschrijving	10
1.3 Doelstelling en beoogde effecten van het project TijdVoorElkaar	11
1.4 Achterliggende visie	12
1.5 Het onderzoek	14
1.6 Leeswijzer	15
2 Achtergronden methodiek TijdVoorElkaar	17
2.1 Inleiding	17
2.2 Time Banks	17
2.3 Vrijwilligerswerk in de buurt	18
2.4 De ABCD-benadering	20
2.5 Beleidsmatige context	21
2.6 TijdVoorElkaar	22
3 Procesbeschrijving TijdVoorElkaar Utrecht Zuid	23
3.1 Inleiding	23
3.2 Methodische ontwikkeling	23
3.3 Organisatorische ontwikkeling	26
3.4 Belangrijkste ontwikkelingen	30
4 Resultaten TijdVoorElkaar Utrecht Zuid	33
4.1 Inleiding	33
4.2 Deelnemers TijdVoorElkaar	33
4.3 De deelnemers: gebruik van en ervaringen met TijdVoorElkaar	34
4.4 Werkzaamheid sociaal makelaar, website en Roosjes	37
3	

4.5	Meerwaarde van TijdVoorElkaar	40
4.5.1	Sociale samenhang	41
4.5.2	Verstevigen lokaal vrijwilligerswerk	42
4.5.3	Participatie sociaal zwakkere groepen	43
4.5.4	Algemene opmerkingen over TijdVoorElkaar	44
4.6	Conclusies	45

5	De methodiek TijdVoorElkaar	47
----------	------------------------------------	-----------

5.1	Doelstellingen	47
5.2	Methode	48
5.3	Visie	50
5.4	Hoe nu verder?	51

Bijlagen:

1	Documentatie en literatuur	53
2	Geïnterviewden	55
3	Registratiegegevens TijdVoorElkaar juli 2005 - juli 2007	57
4	Vragenlijst	59

Samenvatting

De methodiek TijdVoorElkaar

Het project TijdVoorElkaar wil de uitwisseling van diensten tussen wijkbewoners stimuleren. TijdVoorElkaar bestaat uit een combinatie van een website waar vraag en aanbod samenkomen, een beloningssysteem bestaande uit 'Roosjes' ('bankbiljetten') en een persoon - sociaal makelaar - die de uitwisseling van diensten faciliteert en stimuleert. Het project is twee jaar geleden begonnen in Utrecht Zuid. Het kent drie doelstellingen, namelijk het vergroten van de sociale samenhang, het verstevigen van het lokale vrijwilligerswerk en de participatie en integratie van kwetsbare groepen. Het streven was om binnen twee jaar een goed lopende methodiek te hebben. Deze methodiek is in Nederland nog niet eerder in praktijk gebracht.

TijdVoorElkaar is afgeleid van de Engelse Time Banks. TijdVoorElkaar kan een bijdrage leveren aan drie van de negen prestatievelden in de Wet maatschappelijke ondersteuning. De werkwijze verschilt van individueel vrijwilligerswerk in de buurt door de expliciete nadruk op de vorming van netwerken. Voor betrokkenen geldt dat er twee rollen zijn, zowel die van hulpvrager als die van hulpverlener. Vergeleken met de ABCD-benadering Asset-based Community development is TijdVoorElkaar meer individueel gericht: het biedt een platform om diensten uit te wisselen en contacten op te doen. De ABCD-methode wil ook individuen aanspreken, maar legt de nadruk op het laten groeien van netwerken en verbanden (ook met dienstverleners en bedrijven) in de buurt, waarbij het niveau van de buurt- of wijksamenleving centraal staat. Daarnaast

vervullen binnen ABCD professionals als aanjagers (meestal) een meer bepalende rol.

Onderzoeksvragen

De studie die voor u ligt beoogt de volgende drie vragen te beantwoorden:

1. Op welke wijze heeft het project TijdVoorElkaar in Utrecht-Zuid vorm gekregen?
2. Welke aanwijzingen zijn er dat de uitvoering van het project TijdVoorElkaar in Utrecht-Zuid aan zijn doelstellingen voldoet?
3. Hoe kan de ontwikkeling van de methodiek verder worden vormgegeven?

Bevindingen

In de vormgeving van het project zijn allereerst de volgende ontwikkelingen van belang:

- Actieve bemiddeling door de sociaal makelaar speelt een belangrijkere rol dan aanvankelijk werd gedacht. De professionaliteit van de sociaal makelaar is verschoven van het 'er boven op zitten' naar een rol meer op afstand. Deze rol is moeilijk door vrijwilligers te vervullen.
- De website heeft vooral ondersteunend gewerkt voor de sociaal makelaar.
- De Roosjes hebben vanaf het begin van het project doorgaans niet op warme belangstelling kunnen rekenen. De Roosjes zijn nooit een volwaardig onderdeel van het project geworden.
- De registratie en werkwijze zijn in de loop van de projectperiode noodzakelijkerwijze gestroomlijnd.
- Vrijwilligersbemiddeling voor organisaties in de wijk is na een voortvarende start op de achtergrond geraakt.
- Hoewel zowel bewoners als lokale organisatie doorgaans positief reageren op het project, blijkt er een grote afstand te zitten tussen positief reageren en daadwerkelijke deelname. Voordat bewoners een advertentie op de website plaatsen of actief worden, blijken persoonlijke contacten met de sociaal makelaar vaak (nog) noodzakelijk.

Bruikbaarheid methodiek

In het project ging het om de vraag of de methodiek kon werken. Er zijn van tevoren geen kwantitatieve doelstellingen vastgesteld, zoals het aantal te behalen koppelingen of het aantal actief geworden vrijwilligers. Elke deelnemer heeft door zijn deelname bijgedragen aan de sociale samenhang en onderlinge dienstverlening in de wijken. Kijken we naar de genoemde pluspunten en de oordelen over de werkzaamheid van TijdVoorElkaar, dan zien we dat het project ook de participatie van een aantal zogeheten sociaal zwakkeren heeft bevorderd. De doelstelling het lokale vrijwilligerswerk te verstevigen is met 18 bemiddelingen het minst geslaagd. We kunnen concluderen dat het idee achter TijdVoorElkaar steun krijgt, dat de methodiek werkt en dat de methodiek ook bijdraagt aan de geformuleerde doelstellingen. Het element van de Roosjes blijkt het minst relevant, zowel in het feitelijke aandeel in de resultaten, als naar het oordeel van de gebruikers. De sociaal makelaar blijkt de noodzakelijke steunpilaar. Tot slot blijkt de website niet voor iedereen te werken.

Voorstel

Op basis van de resultaten stellen we voor dat TijdVoorElkaar zich richt op haar eerste doel, namelijk het vergroten van de sociale samenhang in de wijk. Dit betekent dat buurtbewoners elkaar meer kennen, meer ontmoeten en dat ze meer samen doen. Op deze doelstelling blijkt TijdVoorElkaar niet alleen de meeste resultaten te kunnen boeken, het past ook het best in de achterliggende visie.

Verder valt of staat de methode met de inzet van de sociaal makelaar. De website is onmisbaar, in elk geval als hulpmiddel voor de sociaal makelaar. Ook voor het bereiken van veel mensen in de wijk is het belangrijk dat een grotere groep de website kan gebruiken. In een vervolg kunnen wel de Roosjes achterwege blijven.

Uit de ervaringen komen verder de volgende aandachtspunten voor verbetering naar voren:

1. Hoogte ambities
2. Stevige lokale binding
3. Kwaliteit en competentie werkers.
4. Goede pr

De zienswijze en methodiek van TijdVoorElkaar zijn in de afgelopen twee jaar sterk ontwikkeld. Dat maakt een verdere uitbouw zinlijk. Het project verdient het om op een of meerdere plekken te kunnen uitgroeien tot een volwaardige methodiek, inclusief de bijbehorende professionalisering van de registratie, de werkwijze van de sociaal makelaar en de marketing. Training van nieuwe sociaal makelaars staat daarbij ook op de agenda.

Colofon

opdrachtgever/financier	Stichting Ander Geld
auteur	Drs. A. Huygen, dr. F.B. de Meere
omslag	Grafitall, Valkenswaard
basisontwerp binnenwerk	Gerda Mulder BNO, Oosterbeek
opmaak	Marian de Bondt
uitgave	Verwey-Jonker Instituut
	Kromme Nieuwegracht 6
	3512 HG Utrecht
	telefoon 030-2300799
	telefax 030-2300683
	e-mail secr@verwey-jonker.nl
	website www.verwey-jonker.nl

De publicatie

De publicatie kan gedownload en/of besteld worden via onze website:

<http://www.verwey-jonker.nl>.

Behalve via deze site kunt u producten bestellen door te mailen naar verwey-jonker@adrepak.nl of faxen naar 070-359 07 01, onder vermelding van de titel van de publicatie, uw naam, factuuradres en afleveradres.

ISBN 978-90-5830-244-1

© Verwey-Jonker Instituut, Utrecht 2007

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het Verwey-Jonker Instituut.

Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

The copyright of this publication rests with the Verwey-Jonker Institute.

Partial reproduction is allowed, on condition that the source is mentioned